

Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25431>

Özet

Bu akademik giriş, Mediha Sarı (2011) tarafından geliştirilen **Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği**'nin (LYKÖ) geçerlik ve güvenirlik çalışmaları özetlemektedir. Ölçek, lise öğrencilerinin okul yaşamlarına dair algıladıkları kalite düzeyini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Çalışma, Adana ilindeki farklı sosyo-ekonomik düzeylerden 500 lise öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Veriler üzerinde gerçekleştirilen **yapı geçerliliği** analizleri ve iç tutarlılık (Cronbach Alpha) hesaplamaları sonucunda, yedi alt boyuttan oluşan toplam 35 maddelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı elde edilmiştir. Bu ölçek, eğitim ortamlarında yaşam kalitesini bilimsel olarak değerlendirmek ve öğrenci refahını iyileştirmeye yönelik stratejiler geliştirmek için kritik bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği, Yaşam Kalitesi, Okul Yaşamı, Ergenlik, Psikometrik Özellikler, **Cronbach Alpha**, Açıklayıcı Faktör Analizi.

Yazarlar

Mediha Sarı

Amaç

Ölçeğin temel amacı, lise öğrencilerinin okul ortamındaki yaşam kalitesine dair öznel algılarını sistematik ve nicel bir şekilde ölçebilecek, psikometrik açıdan sağlam bir ölçüm aracı geliştirmektir. Bu araç, öğrencilerin okul deneyimlerinin farklı yönlerini (Öğretmenler, Sosyal etkinlikler, Okul yöneticileri vb.) kapsamlı bir şekilde değerlendirmelerine olanak tanır.

Geliştirme çalışmaları, eğitim bilimleri ve psikoloji alanındaki araştırmacılara, lise çağındaki gençlerin okuldaki refah düzeylerini belirlemede yardımcı olmayı hedeflemiştir. Elde edilen veriler, okulların iyileştirilmesi ve öğrenci memnuniyetinin artırılmasına yönelik kanıta dayalı stratejilerin geliştirilmesinde kritik öneme sahiptir.

Yapı

Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği, lise öğrencilerinin okul yaşamını çok boyutlu bir perspektiften ele alan yedi ana alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek toplam 35 maddeden meydana gelmektedir ve bu maddeler, öğrencilerin okul ortamındaki ilişkilerini, duygusal durumlarını ve sosyal katılımlarını kapsamaktadır.

Ölçeğin **açıklayıcı faktör analizi** sonucunda belirlenen alt boyutlar şunlardır:

Öğretmenler
Okula yönelik olumlu duygular
Statü
Okul yöneticileri
Okula yönelik olumsuz duygular
Öğrenciler
Sosyal etkinlikler

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, Adana ili merkez ilçelerinde bulunan, alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki genel liselerden yansız yöntemle seçilen altı lisede öğrenim gören 500 öğrenciden oluşan bir örneklem üzerinde yürütülmüştür. Bu örneklem çeşitliliği, elde edilen sonuçların genellenebilirliğini desteklemektedir.

Özellikle **yapı geçerliliği** kanıtlarını sağlamak amacıyla **açıklayıcı faktör analizi** (AFA) uygulanmıştır. Analizler sonucunda elde edilen yedi faktörlü yapı, toplam varyansın %60.59'unu açıklamaktadır. Bu oran, sosyal bilimler alanında güçlü bir yapısal açıklığına işaret etmektedir. Madde-toplam puan korelasyonları da maddelerin toplam puan ile yüksek düzeyde tutarlı olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin **güvenirlik** değerlendirilmesi, maddelerin iç tutarlılığını ölçen **Cronbach Alpha** katsayılarının hesaplanması yoluyla yapılmıştır. Büyüköztürk (2005) referansına göre, psikolojik testlerde güvenilirlik katsayılarının .70 ve üzeri olması genel olarak yeterli kabul edilmektedir.

Yedi alt boyuta ait hesaplanan **Cronbach Alpha** katsayıları şöyledir:

Öğretmenler: .86
Okula yönelik olumlu duygular: .85
Statü: .78
Okul yöneticileri: .81
Okula yönelik olumsuz duygular: .82
Öğrenciler: .70
Sosyal etkinlikler: .68

Statü alt boyutu için hesaplanan .68 değeri, kabul edilebilir güvenilirlik seviyesine oldukça yakın

olup, diğer tüm alt boyutlar yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahiptir. Bu sonuçlar, **Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği**'nin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm sağladığını kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA), ölçeğin yedi faktörlü bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Bu yedi faktör, ölçekteki 35 maddenin altında yatan temel yapıları temsil etmektedir.

AFA sonuçlarına göre, bu yedi faktör, toplam varyansın %60.59'unu açıklamaktadır. Bu yüksek açıklanan varyans oranı, ölçeğin kavramsal yapısının güçlü olduğunu ve maddelerin yaşam kalitesi kavramının farklı yönlerini etkili bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Ölçüm Aracı

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: 5'li **Likert** Tipi Ölçek (1=tamamen katılmıyorum - 5= tamamen katılıyorum)

Language Available: Türkçe

Population Group: Lise Öğrencileri

Age Group: Genellikle 14-18 yaş aralığı (Lise Çağı)

Population Details: Adana ili merkez ilçelerinde, alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki genel liselere devam eden 500 öğrenciden oluşan örneklem.

Test Methodology: Öz bildirim dayalı, çok boyutlu, psikometrik bir ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Lise Yaşam Kalitesi, Okul Memnuniyeti, Öğrenci Algıları, Psikometrik Geliştirme, **Cronbach Alpha**, Faktör Yapısı, **Likert**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: msari@cu.edu.tr

Correspondence Address: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çalman yapıldığı kurum)

Özellikler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin geliştirilmesi ve geçerlik/güvenirlilik çalışmaları yayınlandı yılı **2011**'dir. Ölçeğin akademik ve ticari olmayan araştırmalarda kullanılması için standart etik kurallara uyulması ve orijinal kaynağın (Sar, 2011) uygun şekilde referans gösterilmesi gerekmektedir. İletişim için sorumlu yazarın e-posta adresi mevcuttur.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: lise-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

- Sar, M. (2011). **Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği**'nin **geçerlik** ve güvenirlik çalışması. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(3), 253-266.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tezbaşaran, A. A. (1996). Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.

Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ NOT: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte açıkça listelenmemiştir. Maddelere erişim ve tam ölçek formatının incelemek için orijinal makaleye (Sar, 2011) başvurulması gerekmektedir. Ancak, ölçek toplamda yedi alt boyutta toplanan 35 maddeden oluşmaktadır.